

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
МЕНЕДЖМЕНТУ»**

**Матеріали
XX міжнародної
науково-практичної конференції
(25 жовтня 2024 р.)**

Київ – 2024

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL AVIATION UNIVERSITY**

**«MODERN PROBLEMS OF
MANAGEMENT»**

**THE MATERIALS
OF THE
XX INTERNATIONAL ACADEMIC
PROFESSIONAL CONFERENCE
(OCTOBER 25, 2024)**

Conference Organizer:
**Management of Foreign
Economic Activity of the
Enterprise Department**

Kyiv, 2024

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 2024, Національний авіаційний університет / Редакційна колегія: Кириленко О. [та інші]. – К.: НАУ, 2024. – 455 с. – Електронне наукове видання. – URL: https://mzedp.nau.edu.ua/storage/2024/11/Konferentsiia_2024_menedzhment.pdf

Збірник тез видано за матеріалами доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми менеджменту», що відбулася на кафедрі менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств факультету транспорту, менеджменту і логістики Національного авіаційного університету 25 жовтня 2024 року.

Збірник розраховано на стейкхолдерів, науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, практичних працівників, а також широке коло читачів, які цікавляться цією проблематикою.

У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність інформації несуть автори тез та їх наукові керівники.

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Оксана Кириленко – завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доктор економічних наук, професор

Члени редакційної колегії:

Олександр Наумов – професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доктор економічних наук, професор

Валентина Новак – професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, кандидат економічних наук, професор

Олександр Боровиков – доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний секретар:

Назарій Ліскович – доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доктор філософії в галузі економіки

Адреса університету:

03058, Україна, м.Київ, просп. Любомира Гузара, 1

тел.: (044) 406-76-47

e-mail: mzedp@ukr.net

© Автори тез, 2024

© Редакційна колегія, 2024

© Національний авіаційний університет, 2024

Божидай І.І.,
*кандидат економічних наук, доцент,
старший викладач кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування*

Арцибашев Г.Р.,
*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
Державного біотехнологічного університету, м. Харків*

ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРИНЦИПІВ РОЗВИТКУ В ВІТЧИЗНЯНОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Бурхливий розвиток сучасного бізнес-середовища, превалювання принципів споживчої поведінки в економіці, стрімкі глобалізаційні процеси, комплексно та негативним чином впливають на зовнішнє середовище, ці всі процеси виступають як ключові фактори дестабілізації у системі «суспільство-природа». В протизагуг цьому, запроваджені принципи циркулярної економіки, сталого розвитку, раціонального споживання та еколого-економічні принципи розвитку підприємств, що направлені на нівелювання негативних наслідків на довкілля та екологізацію підприємницької діяльності. В умовах сьогодення, актуалізації набувають також питання, пов'язані з безпековими факторами та забрудненням території небезпечними предметами, через ведення військових дій на сході України. Саме тому, надзвичайно важливим є перегляд, перебудова та удосконалення існуючих підходів до наукового, економічного, управлінського знань, а також особливості їх реалізації у сільськогосподарських підприємствах.

Часи повоєнного відновлення економіки країни та сільського господарства зокрема вимагають комплексного підходу до вирішення еколого-економічних проблем, а не лише відокремлених фрагментів чи складових природоохоронної політики.

За тридцять років незалежності українське сільське господарство пережило період глибокої трансформації – від домінування соціалістичних сільськогосподарських підприємств (колгоспів і радгоспів) до його повного розпаду та переведення основного виробництва в дрібні приватні природні господарства, а пізніше прийшло відродження системи підприємства. Виробництво продукції рослинництва і тваринництва переходило на сучасну техніку, продуктивність полів і тварин, а також продуктивність праці зростали в геометричній прогресії. Сільське господарство стало важливою галуззю економіки і є основним джерелом грошових надходжень в країну. За багатьма показниками розвитку вона не поступається розвинутих країнам Європи [1].

Незважаючи на досить складну соціально-політичну та економічну ситуацію, Україна повинна дбати про своє майбутнє, зокрема про еколого-економічний розвиток сільськогосподарських підприємств, діяльність яких здійснюється разом із різними галузями народного господарства країни, формуючи таким чином соціальну, економічні та загальну систему природних екологічних компонентів. Взаємодії між еколого-економічними компонентами відбуваються в еколого-економічних системах. Екологічна частина вивчає природу та закони її дії, а економічна – соціально-економічні процеси та закономірності їх

розвитку. Об'єднуючою ланкою між ними є сфера природокористування як основи забезпечення здійснення економічних процесів, оскільки підприємницька діяльність неможлива без освоєння природних ресурсів [2].

Шляхом аналізу актуальної інформації щодо екологічного розвитку вітчизняних та зарубіжних підприємств автором встановлено, що зміст і процес формування механізмів екологічного менеджменту підприємства є єдиними та неузгодженими. Теми екологічного та економічного менеджменту часто не пов'язані із загальною думкою, а натомість втілюються через характеристики їхніх окремих функцій. Основна причина такої ситуації полягає в тому, що проблеми охорони навколишнього середовища давно вийшли за межі економічної теорії та організації виробництва. Лише наприкінці 1980-х рр. Поява перших наукових праць дала поштовх до розробки складних концепцій «екологічно свідомого» управління бізнесом.

Вперше питання про важливість екологічної політики в Україні було представлено Мельником Л. Г. [3]. Процес екологізації економіки науковець трактує як «зменшення екодеструктивного впливу процесів виробництва і споживання товарів і послуг розрахованих на одиницю сукупного продукту». Автор підійняв питання вичерпності та невідновності природних ресурсів і як наслідок – виникнення об'єктивної потреби зміни принципів взаємодії соціуму та природи.

На сьогодні, в нашій державі наявний системний стратегічний підхід до запровадження принципів сталого розвитку на інституціональному рівні. Так, в Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» [4], а також в проєкті «Національна економічна стратегія 2030» [5], де визначені встановлені цілі, визначені основні вектори розвитку та зазначені відповідні інструменти впровадження державної екологічної політики.

Загалом, основні принципи екологічного та економічного розвитку підкреслюють суттєву інтеграцію сталого розвитку в бізнес-практику, що є життєво важливим для довгострокової життєздатності підприємств. Збалансовуючи економічне зростання та екологічну відповідальність, компанії можуть не лише підвищити свою прибутковість, але й зробити свій внесок у збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь. Крім того, активне залучення зацікавлених сторін і відданість корпоративній соціальній відповідальності мають вирішальне значення для розвитку культури підзвітності та прозорості. Коли підприємства приймають ці принципи, вони не тільки позиціонують себе як лідерів на ринку, але й відіграють ключову роль у просуванні сталої економіки, яка приносить користь суспільству в цілому. Шлях до екологічного та економічного розвитку – це не просто тенденція, а необхідна еволюція в тому, як працюють підприємства, що забезпечує стійкість і адаптивність у світі, що постійно змінюється.

Література

1. Розум Р. І., Буряк М. В., Любезна І. В. Еколого-економічні системи: основні аспекти. Науковий огляд. Науковий журнал. Київ, 2015. № 6 (16). С. 33-49.
2. Петришин Л. П. Економічна поведінка сільськогосподарських підприємств у мінливому середовищі розвитку: монографія. Львів: Сполом, 2021. 442 с.
3. Мельник Л. Г. Екологічна економіка : Підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2002. 346 с.

25 жовтня 2024 року

4. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>

5. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. Законодавство України : веб-сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення: 25.09.2024).